

Åtvidabergs
kommun

Centrala förskoleområdet

Långbrots förskola

Plan mot diskriminering och kränkande
behandling
samt Likabehandlingsplan
2019/2020

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet

Ansvariga för planen

Rektor: Lena C Bergholtz

Förskollärarna: Lotta Forssell, Johanna Nilsson, Eva-Lott Edenblad, Louise Pettersson, Matilda Asklöf, Helena Vollburg och Anna Kallfors.

Vår vision

På vår förskola vill vi att alla barn, vårdnadshavare, personal samt alla som berörs av vår verksamhet ska känna sig välkomna, få ett respektfullt bemötande och känna trygghet och tillit.

Alla är lika värda och ska respekteras för den man är!

Planen gäller från

2019-08-01

Planen gäller till

2020-07-31

Läsår

2019/2020

Barnens delaktighet

- Barnintervju
- Vi läser anpassade böcker/flanosagor
- Har en ständig dialog med barnen om värdegrunden utifrån deras mognadsnivå
- Sjunger kompisånger och samtalar om texten
- Vi synliggör och bekräftar barnens positiva handlingar. Detta leder till att barnen mer strävar efter att vara hjälpsamma mot varandra och pratar mer om hur man ska vara en bra kompis.
- De äldsta barnen på förskolan har ett samarbete med varandra för att få en god gemenskap inför kommande skolstart.

Vårdnadshavarnas delaktighet

- Föräldraenkät
- Vi diskuterar värdegrunden på våra utvecklingssamtal/inskolningar med vårdnadshavarna. Vi berättar att planen finns. Tar in tolk om det behövs.
- Planen ska finnas tillgänglig i respektive hall på avdelningarna samt hemsida.
- Vi vill vara öppna och lyhörda för synpunkter från vårdnadshavare.
- ”Ide” låda ska finnas uppsatt på respektive hall på avdelningarna.

Personalens delaktighet

- Vi håller planen levande genom kontinuerliga samtal kring vårt förhållningssätt/regler och tar upp den regelbundet på våra reflektioner.
- 1-2 gånger/termin tar vi upp den på våra personalmöten, där alla ska vara aktiva.
- Innan planen ska revideras går vi tillsammans igenom den i alla arbetslag och får med allas synpunkter.

Förankring av planen

- Likabehandlingsplanen ska tas upp på de föräldramöten som vi anordnar, utvecklingssamtal/inskolningar samt synliggöras på respektive hall på avdelningarna samt hemsida.
- För personalen måste likabehandlingsplanen genomsyra allt arbete. Vi ska ta upp den till diskussion flera gånger/termin. Dels i våra reflektionsmöten men även ett par gånger/termin på våra personalmöten.
- Barnen för tillsammans med pedagogerna en ständig dialog genom ord och handling.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

- Värdegrunden har diskuterats i alla arbetslagens respektive reflektioner kontinuerligt under året samt i tvärgrupper vid olika tillfällen. Planen har utvärderats med all personal delaktig. Resultat och effekter av insatser har diskuterats och sedan sammanställts av några i personalgruppen. Vårdnadshavarna har blivit informerade om planen och den har varit upphängd i respektive hall på avdelningarna.
- Vi har analyserat kommunens föräldraenkät och haft barnintervjuer med de äldre barnen. För att fånga upp de barn som inte kan vara delaktiga genom barnintervjuer är pedagogernas mål att vara så lyhörda att det ska vara en hjälp att föra barnens talan.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

- Pedagoger på respektive avdelning.
- Barnen är delaktiga i de dagliga situationerna. Vi samtalar mycket med barnen "här och nu" och genomför barnintervjuer.
- Vårdnadshavare vid den dagliga kontakten och utvecklingssamtal samt föräldraenkäter.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Toalettsituationen: Flera barn upplevde att de inte fick vara ifred på toaletten. På de berörda avdelningarna har vi haft samtal med barnen angående toalettsituationen och syftet med ledig (grön skylt) och upptagetskylten (röd skylt). Flera barn upplevde också att de inte blev hörda när de behövde hjälp på toaletten. Nu upplever vi att barnen mer respekterar varandra och håller stängd dörr när de är på toaletten, de använder sig av den röda upptagetskylten och knackar även på dörren om de är osäkra på om det är någon där. Barnen använder ofta ringklockorna och de tycker det är roligt med melodierna som de spelar. Vi ser dock att detta arbete med toalettsituationen måste vi fortsätta med då det nu finns andra avdelningar som har samma problem som tidigare avdelningar. De avdelningar som har en fungerande toalettsituation fortsätter på detta sätt så att det blir en fortsatt främjande insats. De andra avdelningarna påbörjar arbetet med respekten mot andra på toaletten genom att ta hjälp av de avdelningar som har ett fungerande arbetssätt.

Vi har fortsatt våra främjande insatser mot konflikter i alla barngrupper då barngrupperna förändras kontinuerligt genom nya inskolningar. Genom att aktivt arbeta med våra värdegrundsfrågor tillsammans med barnen så ser vi att vi bygger en bra grund med barnen. På en del av yngre avdelningarna har barnen under året introducerats för STOPP och med förstärkning av stopp-handen, det har fallit ut väl och de använder handen exempelvis när någon försöker knuffas.

Årets plan ska utvärderas senast

2020-05-30

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

- Genom att vi på några personalmöten går igenom punkterna så kan vi systematiskt arbeta hela året med likabehandlingsplanen. På detta sätt kan vi sammanfatta och förändra det som behöver åtgärdas vid utvärderingstillfället.
- Pedagogerna använder sig av de reflektionsmodeller och observationsmallar som finns tillgängliga för att utvärdera verksamheten.
- Vi fortsätter med "Ide" låda för vårdnadshavarna, föräldraenkät och har en öppen dialog vid t.ex. utvecklingssamtal och det dagliga mötet.
- Barnintervjuer
- Närvarande och inlyssnande pedagoger

Ansvariga för att årets plan utvärderas

All personal på förskolan. Sammanställningen ansvarar Matilda Asklöf, Lina Stilwell, Helena Vollburg, Malin Wallgren, Lotta Forssell, Susanne Lindgren, Johanna Nilsson, Louise Pettersson, Eva-Lott Edenblad och Anna Kallfors för.

Främjande insatser

Namn

Främja likabehandling vad gäller kön, könsidentitet eller könsuttryck eller sexuell läggning.

Områden som berörs av insatsen

Kön, Könsidentitet eller könsuttryck och Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Alla på förskolan ska;

- Behandlas lika oavsett kön, könsidentitet och sexuell läggning.
- Vi ska arbeta mot en könsneutral förskola.

För att säkerställa att målet är uppfyllt måste det följas upp. Detta gör vi genom att vi analyserar vad vi erbjuder barnen samt vårt eget förhållningssätt på våra olika möten. "Samtalar" med barnen i olika former. Vårdnadshavarna ges möjlighet att delge sina åsikter via "Ide" lådan, föräldraenkät och öppen dialog med pedagogerna. Utvärdering sker senast maj 2020

Insats

- Pojkar och flickor ska ha lika stor tillgång till att prova allt material utan stereotypa föreställningar. Vi ska därför låta barnen välja leksaker och aktiviteter själva utan påverkan av oss pedagoger.
- Bli bättre på att synliggöra och bejaka olika familjekonstellationer i verksamheten t.ex. genom medveten utvald litteratur samt vägledning i leken.

Ansvarig

Pedagogerna på Långbrots förskola

Datum när det ska vara klart

Löpande under året

Namn

Främja likabehandling vad gäller etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet och Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Alla barn och vårdnadshavare ska;

- Känna sig välkomna till förskolan.
- Få kännedom om att man kan tro på olika saker.
- Kunna lita på att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för någon religion eller trosinriktning.
- Att barnen lär sig acceptera andras religion och tro.

Uppföljning vid våra återkommande reflektioner och vårdnadshavare ges möjlighet att delge sina åsikter genom "ide" lådan, föräldraenkät samt öppen dialog med pedagogerna. Vi "samtalar" med barnen i olika sammanhang t.ex. barnintervju. Utvärdering senast maj 2020.

Insats

- Bemöta alla barn och vårdnadshavare lika.
- Vårdnadshavarna får stöd av tolk vid inskolning, utvecklingssamtal, föräldramöten.
- Uppmuntra och främja våra olika modersmål i vår verksamhet.
- Använda våra tvåspråkiga böcker både hemma och på förskolan.

Ansvarig

Pedagogerna på Långbrots förskola

Datum när det ska vara klart

Löpande under året

Namn

Främja likabehandling vad gäller funktionsnedsättning

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Alla barn ska;

– Känna att de kan delta i förskolans verksamhet på sina villkor.

Uppföljning senast maj 2020 och genom att vårdnadshavarna kan skriva ner sina åsikter och lägga i vår "ide" låda, föräldraenkät. "Samtala" med barnen i olika former t.ex. barnenkät.

Insats

– Anpassa vår verksamhet och göra tillgängliga lärmiljöer med hänsyn till barnens olika förutsättningar och utformar den så att alla barn kan delta på sina villkor i de olika aktiviteterna ex använda tecken som stöd och bildschema.

– Ordinarie pedagog ersätter resurspedagog vid frånvaro.

– Upprätta en god kontakt med vårdnadshavarna.

– Om det främjar barnets vardag är vi positiva till kontakt med rehabiliteringen.

Ansvarig

Pedagogerna på Långbrots förskola

Datum när det ska vara klart

Löpande under året

Namn

Främjande likabehandling vad gäller ålder

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och Ålder

Mål och uppföljning

Alla barn har;

- Oavsett ålder, lika rätt att utvecklas utifrån sina intressen och förutsättningar.
- Rätt till utmaningar i en utmanande miljö.
- En god gemenskap på våra gemensamma ytor där de yngsta möter de äldsta.

För att säkerställa att målet är uppfyllt måste det följas upp. Detta gör vi genom att vi analyserar vad vi erbjuder barnen samt vårt eget förhållningssätt på våra olika möten. "Samtalar" med barnen i olika former t.ex. barnintervju. Vårdnadshavarna ges möjlighet att delge sina åsikter via "ide" lådan, föräldraenkät och öppen dialog med pedagogerna. Utvärdering sker senast maj 2020.

Insats

- Pedagogerna ska skapa utmanade miljöer både inne och ute för alla barn.
- Introducera och erbjuda material för att det ska väcka intresse.
- Samtala mycket med barnen för att få med dem i utvecklandet av miljön samt göra observationer av lek och miljö.
- Kontinuerliga samtal med de äldre barnen som måste visa hänsyn till de yngre barnen på de gemensamma ytorna både inne och ute.

Ansvarig

Pedagogerna på Långbrots förskola

Datum när det ska vara klart

Löpande under året

Namn

Allas lika värde

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

På vår förskola ska;

- Alla individer känna sig trygga och respekterade utifrån den man är.
- Alla ska bli bemötta utifrån individuella förutsättningar och behov
- Ingen ska utsättas för kränkande behandling på vår förskola.
- Alla ska känna sig välkomna till förskolan.
- Alla vårdnadshavare ska få möjlighet att göra sig hörda och att vara delaktiga i förskolans verksamhet.
- All personal ska känna sig respekterad av övrig personal, barn, vårdnadshavare och förskole rektorerna.

Vi kommer att kontinuerligt analysera och utvärdera vårt förhållningsätt på våra reflektioner och våra gemensamma möten. Vårdnadshavare har möjlighet att använda sig av "ide" lådan, föräldraenkät eller ha en öppen dialog med pedagoger. "Samtalar" med barnen i olika former t.ex. barnintervju. Utvärdering kommer att ske senast maj 2020

Insats

- Närvarande och lyhörda pedagoger
- Fortlöpande samtal med barnen.
- Pedagoger ska inte prata över barnens huvud.
- Pedagoger ska om möjligt inte tillrättavisa barn inför övriga barngruppen.
- Pedagoger ska inte uttrycka sig kränkande till barn t.ex. att barnet inte har med sig rätt kläder.
- Se till att barnen får vara i fred på toaletten och att pedagog byter blöja på äldre barn enskilt.

- Fortlöpande samtal med vårdnadshavarna.
- Värdegrundsfrämjande arbete med barnen

Ansvarig

Pedagogerna på Långbrotts förskola

Datum när det ska vara klart

Löpande under året

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Alla (barn, vårdnadshavare och personal) måste få komma till tals på något vis och uttrycka sin upplevelse av förskolans verksamhet.

- Föräldraenkäter och barnintervjuer
- Observationer av barngrupp, speciellt i den fria leken
- Reflektionstillfällen i personalgruppen
- Kontinuerliga och fortlöpande samtal med vårdnadshavarna
- "Ide" låda för vårdnadshavare
- Närvarande och lyhörda pedagoger
- "Samtal" med barnen i olika former.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

- Föräldraenkät och barnintervjuer
- Genom samtal med vårdnadshavare, både spontana samtal samt utvecklingssamtal.
- Ständig dialog med barnen om hur vi är mot varandra.
- Litteratur som främjar tankar om allas lika värde.
- "ide" låda
- Observationer av barngruppen
- Närvarande och lyhörda pedagoger i barngruppen. Vi försöker ta tid till samtal "här och nu" med barnen.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

- Diskussioner i arbetslagen och tvärgrupper där vi diskuterar mycket kring innehållet i värdegrunden.
- Personalmöten där vi också diskuterar värdegrunden på Långbrott.

Resultat och analys

I föräldraenkäten som vi fått in visade det sig att vårdnadshavare är väldigt nöjda med vår verksamhet. De siffror som visar lite sämre resultat handlar om att upplevelsen är att det inte finns tillräckligt med personal på förskolan och att förskolan har problem med bemanningen. Ett resultat av att vi har sämre siffror på detta kan vara att vi har haft en del personalrotation på de olika avdelningarna. Här får vi försöka arbeta med tryggheten hos vårdnadshavarna och samtala mycket med dem.

I barnintervjuer och personalobservationer har det framkommit att problemet med att inte få sitta ostört på toaletten har dykt upp på andra avdelningar. Här får vi ta efter de goda exemplen från de avdelningar som aktivt har arbetat med detta, genom att samtala med barnen om att visa respekten och ordna ledigt/upptagetsyltar. De avdelningar som har ett väl fungerande arbetssätt fortsätter arbeta främjande för att toaletsituationen ska bli så trygg som möjligt både när det gäller de yngre och äldre. Vi behöver i personalgruppen även diskutera köbildning som gärna blir till toaletterna vid rutinsituationer. Hur stressade blir barnen vid dessa situationer? Kan vi tänka annorlunda när det gäller toaletsituationerna?

Det har även framkommit en oro från barn, via barnintervjuer, och vårdnadshavare när det gäller lämning på morgonen innan frukost, det är mycket barn på liten yta och trångt, det blir en otrygg överlämning. Även vi pedagoger har känt att det är mycket barn på liten yta som gör att ljudnivån är ganska hög på morgonen. Vi har valt att dela dem nu på två avdelning så att det inte ska bli lika trångt och otryggt vid lämning.

Genom observationer ser vi mycket knuffar på framförallt de yngre avdelningarna. Därför har vi på vissa avdelningar introducerat STOPP och med förstärkning av stopp-handen, det har fallit ut väl och de använder handen exempelvis när någon försöker knuffas. Detta för att även de barn som inte har språket ska kunna visa hur de känner. Vi kommer att arbeta med värdegrunden under nästa läsår då vi ser att detta är något som behövs på alla avdelningar. Respekten för alla i vår närmiljö. Några avdelningar kommer även att arbeta med ”Stopp-min kropp” av olika anledningar.

Förebyggande åtgärder

Namn

Toalettsituation

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling och Ålder

Mål och uppföljning

– Barnen ska kunna gå på toaletten/byta blöja i fred utan att bli kränkta genom att någon tittar eller rycker i dörren.

Uppföljning sker genom kontinuerliga och aktiva insatser av pedagogerna genom observationer och reflektioner. Utvärdering sker i senast maj 2020

Åtgärd

- Kontinuerliga samtal med barnen angående toalettsituationen och om respekten vi ska visa den som är på toaletten.
- Diskutera syftet med ledig/upptagets kylt med barnen i vår grundverksamhet.
- I personalgruppen diskutera köbildning vid rutinerna.
- Även de barn som ligger på skötbordet/får en ny blöja med en pedagog ska respekteras.

Motivera åtgärd

- En del barn upplever att de inte får vara ifred på toaletten.
- Det blir konflikter vid köbildning till toaletten och barnen som är på toaletten blir stressade.

Ansvarig

Pedagogerna på Långbrots förskola

Datum när det ska vara klart

Löpande under året

Namn

Lämning innan frukost

Områden som berörs av åtgärden

Allas lika värde, kränkande behandling

Mål och uppföljning

– Barn och vårdnadshavare ska känna sig trygga och få ett bra bemötande vid lämning.

Uppföljning sker genom kontinuerliga och aktiva insatser av pedagogerna genom observationer och reflektioner. Utvärdering sker i senast maj 2020

Åtgärd

– Dela upp gruppen på morgonen i hela skeppet, två avdelningar för att få mindre barngrupper.

– Föra fortlöpande dialoger i personalgruppen för att förbättra lämningsituationen.

– Vi pedagoger ska fortsätta vara lyhörda på barnen och vårdnadshavarna för att se om åtgärderna ger resultat.

Motivera åtgärd

– Pedagoger har upplevt att barngruppen på morgonen har ökat och detta har lett till ökad ljudvolym och för mycket barn på liten yta.

– Vårdnadshavare har påtalat vid ett flertal gånger hur de upplever situationen.

– Det har framkommit i barnintervjuer att barn känner sig otrygga vid lämning

Ansvarig

Pedagogerna på Långbrots förskola

Datum när det ska vara klart

Löpande under året

Namn

Knuffar

Områden som berörs av åtgärden

Allas lika värde, kränkande behandling

Mål och uppföljning

– Barnen ska känna sig trygga med att säga ifrån om de blir kränkta.

Uppföljning sker genom kontinuerliga och aktiva insatser av pedagogerna genom observationer och reflektioner. Utvärdering sker i senast maj 2020

Åtgärd

– Introducera STOPP och med förstärkning av stopp-handen.

– Arbeta med ett material som heter ”stopp- min kropp”.

Motivera åtgärd

– Vi pedagoger har framförallt på de yngre avdelningarna observerat att barnen knuffar mer på varandra. Även de barn som inte har språket måste få visa med kroppen att detta inte är okej.

– Det har uppstått vissa kränkande situationer som gör att vi behöver arbeta med vad som är okej och inte okej. Materialet ”stopp min kropp” blir ett verktyg som några avdelningar kommer att använda sig av. Detta material kan även introduceras på de avdelningar som inte har problematiken för att arbeta förebyggande och främjande.

Ansvarig

Pedagogerna på Långbrots förskola

Datum när det ska vara klart

Löpande under året

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans för alla former av kränkande behandling på vår förskola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Personalen har en gemensam uppfattning om vad som menas med trakasserier och kränkande behandling och vad de som vuxna i förskolan ska reagera på.
- Vårdnadshavare och personal är uppmärksamma på kännetecken som kan tyda på att ett barn är utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det ska råda en öppen dialog.
- Personal är närvarande, observanta och lyhörda.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Barn och vårdnadshavarna kan vända sig till all personal i förskolan. Vi vill att föräldrarna ska ha möjlighet att vända sig till den personal de känner störst förtroende för.

Dessutom kan ni vända er till:

Rektor:

Lena Bergholtz lena.karlsson-bergholtz@atvidaberg.se

Förskollärare:

Matilda Asklöf matilda.asklof@atvidaberg.se

Eva-Lott Edenblad eva-lott.edenblad@atvidaberg.se

Ann-Charlotte Forssell ann-charlotte.forssell@atvidaberg.se

Anna Kallfors anna.kallfors@atvidaberg.se

Susanne Lindgren susanne.lindgren@atvidaberg.se

Johanna Nilsson johanna.nilsson@atvidaberg.se

Louise Pettersson louise.pettersson@atvidaberg.se

Lina Stilwell lina.stilwell@atvidaberg.se

Helena Vollburg helena.vollburg@atvidaberg.se

Malin Wallgren Malin.wallgren@atvidaberg.se

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

- I första skedet ligger ansvaret på berörd personal som blir ansvarig för att samla information från alla inblandade, samtala med den som blivit utsatt och den som utfört, samt dokumentera i Incidentrapport.
- Ärendet delges till hela personallaget som även följer upp på den kommande reflektionen de åtgärder man vidtagit.
- Ansvarig personal ansvarar för att delge vårdnadshavare.

– Ärendet delges rektor som ansvarar för att dokumentationen arkiveras och delges till huvudman.

– Ansvarig personal återkopplar till vårdnadshavare.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

– Den person som ser en kränkning från en annan personal ska ta upp detta med rektor som sedan får ansvara för utredningen. Utredningen dokumenteras och vid varje enskilt fall görs bedömning av hur allvarlig kränkningen är och vilka åtgärder som ska vidtas

Rutiner för uppföljning

– Hela personallaget på berörd avdelning har ett gemensamt ansvar för uppföljning genom reflektioner på arbetslagsträffar.

– I ärenden personal kränker barn ansvarar rektor för uppföljning

Rutiner för dokumentation

– Respektive ansvarig pedagog ansvarar för dokumentation i Incidentrapport.

– I vissa ärenden ansvarar rektor för dokumentation.

Ansvarsförhållande

All personal är ansvarig för utredning och dokumentation. Rektor är ansvarig för åtgärd. I vissa ärenden är rektor ansvarig för såväl utredning, dokumentation och åtgärd.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande ”Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima”. Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: ”Det får vara någon måtta med tramset.” Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i ”riktiga kläder” eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?” [trakasserier]
- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personalen har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för böj. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en ”äcklig” storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]
- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjetråd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill

ha ett nytt papper med mamma och mamma, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit "den andra tantens" namn.
[diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat i förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom ofta för det. [trakasserier]

Vi har tagit del av förskolans diskriminering och likabehandlingsplan

Åtvidaberg, datum:

Barnets namn:

Enhet och avdelning:

Vårdnadshavare:

**Åtvidabergs
kommun**

Incidentrapport

Datum:

Namn:

Enhet/Avd.:

Vad gäller händelsen/kränkningen:
Vilka var inblandade? Diskrimineringsgrund

Hur och av vem har händelsen utretts:

Vad visade utredningen:

Reflektion och främjande insatser:

Datum för kontakt med vårdnadshavare:

Dokumentation av kontakt med vårdnadshavare:

Åtgärder för att förhindra fler kränkningar:

Har plan mot diskriminering och kränkande behandling använts:

Ja

Nej

Datum för uppföljning:

Utvärdering/uppföljning:

Följande är informerade:

Vårdnadshavare

Rektor

Förskolan

Huvudman

Andra åtgärder:

Socialtjänsten

Arbetsmiljöverket

Polis

Spec.ped.

Datum:

Underskrift:

Befattning:

_____
_____

_____
_____

Ett ex. av dokumentationen sparas inlåst i pärm på förskolan tills barnet slutar, originalet lämnas till rektor.